

Universal Declaration of Human Rights - Dari ( )

بی‌قلم

1

مجلس عمومی سازمان ملل
از جانب
مصوب دهم دسامبر ۱۹۴۸ میلادی

مقدمه

از آنجا که دولت عضو متعهد شده اند که احترام جهانی و رعایت واقعی حقوق بشر و آزادیهای اساسی را با همکاری سازمان ملل متحد تأمین کنند،

از آنجا که حسن تفاهم مشترک نسبت به این حقوق و آزادیها برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد،

مجمع عمومی، این اعلامیه جهانی حقوق بشر را آرمان مشترکی برای تمام مردم و کلیه ملل اعلام میکند تا تمامی افراد و همه ارکان اجتماعی این اعلامیه را پیوسته مد نظر داشته باشند و تلاش کنند که به وسیله تعلیم و تربیت، احترام این حقوق و آزادیها گسترش یابد و یاتدبیر تدریجی ملی و بین المللی، شناسایی و اجرای واقعی و حیاتی آنها چه در میان خود ملل عضو و چه در بین مردم کشورهای بی که در قلمرو آنها میباشند، تأمین گردد.

ماده اول:

تمام افراد بشر آزاد به دنیا می آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق باهم برابرند، همه دارای عقل و وجدان هستند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند.

از آنجا که شناسایی حیثیت ذاتی کلیه اعضای خانواده بشری و حقوق یکسان و انتقال ناپذیر آنان اساس آزادی، عدالت و صلح را در جهان تشکیل میدهد،

از آنجا که عدم شناسایی و تحقیر حقوق بشر منجر به اعمال وحشیانه بی گریز شده است که روح بشریت را به عصیان واداشته و ظهور دنیایی که در آن افراد بشر در میان و عقیده آزاد و از ترس و فقر فارغ باشند، به عنوان بالا ترین آمال بشر اعلام شده است،

از آنجا که اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشریه عنوان آخرین علاج به قیام برضد ظلم و فشار مجبور نگردد،

از آنجا که اساساً لازم است گسترش روابط دوستانه بین ملل را مورد تشویق قرارداد،

از آنجا که مردم ملل متحد باور خود را به حقوق اساسی بشر و مقام و ارزش فرد انسانی و تساوی حقوق مرد و زن مجدداً در منشور اعلام کرده اند و تصمیم را سخ گرفته اند که به پیشرفت اجتماعی کمک کنند و در محیط آزاد وضع زندگی بهتری به وجود آورند،

ماده دوم:	هرکس می‌تواند بدون هیچگونه تمایز مخصوصاً از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین ملیت، وضع اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر موقعیت دیگر، از تمام حقوق و کلیه آزادی‌هایی که در اعلامیه حاضر ذکر شده است، بهره مند گردد.
ماده سوم:	به علاوه، هیچ تبعیضی به عمل نخواهد آمد که مبتنی بر وضع سیاسی، اداری و قضایی باین المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص به آن تعلق دارد، خواه این کشور مستقل، تحت قیمومیت یا غیر خودمختار بوده، یا حاکمیت آن به شکلی محدود شده باشد.
ماده چهارم:	هرکس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.
ماده پنجم:	هیچکسی را نمیتوان در بر دگرگی تنگ داشت و دادوستد بردگان به هر شکلی که باشد، ممنوع است.
ماده ششم:	هیچکسی را نمیتوان زیر شکنجه، مجازات پارتقاری قرارداد که ظالمانه، برخلاف انسانیت و شئون بشری یا اهانت آمیز باشد.
ماده هفتم:	هرکس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه جا به عنوان یک انسان در مقابل قانون شناخته شود.
ماده هشتم:	همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بدون تبعیض و مساویانه از حمایت قانون بر خور دار شوند، همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه حاضر باشد و در برابر هر تحسیری که برای چنین تبعیضی به عمل آید، به گونه مساوی از حمایت قانون بهره مند شوند.
ماده نهم:	در برابر اعمالی که حقوق اساسی هر فرد را مورد تجاوز قرار دهد و آن حقوق به وسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته شده باشد، هرکس حق رجوع موثر به محاکم ملی صالحه دارد.
ماده دهم:	هیچکسی نباید خود سرانه توقیف، حبس یا تبعید شود.
ماده یازدهم:	هرکس با مساوات کامل حق دارد که دعواش به وسیله دادگاه مستقل و بیطرف، منصفانه و علناً رسیدگی شود و چنین دادگاهی درباره حقوق و الزامات او یا اتهامات جزایی که به او توجه پیدا کرده باشد، تصمیم بگیرد.
ماده دوازدهم:	۱- هرکس که به جرمی متهم شده باشد، بیگناه شمرده خواهد شد، تا وقتی که در جریان دعوی عمومی که در آن کلیه تضمین های لازم برای دفاع او تأمین شده باشد، تقصیر او قانوناً محرز گردد.
ماده سیزدهم:	۲- هیچکس برای انجام یا عدم انجام عملی که در موقع ارتکاب آن عمل به موجب حقوق ملی یا بین المللی جرم شناخته نشود، محکوم نخواهد شد. به همین طریق هیچ مجازاتی شدید تر از آنچه که در موقع ارتکاب جرم به آن تعلق میگرفت درباره کسی اعمال نخواهد شد.
ماده چهاردهم:	هیچکسی در زنده گی خصوصی، امور خانوادگی، اقامتگاه و یا مکاتبات خود نباید مورد مداخله های خود سرانه واقع شود و شرافت و اسم و رسمش مورد حمله قرار گیرد. هرکس حق دارد که در برابر اینگونه مداخلات و حملات مورد حمایت قانون قرار گیرد.
ماده پانزدهم:	۱- هرکس حق دارد که در داخل هر کشوری آزادانه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را انتخاب نماید.
ماده شانزدهم:	۲- هرکس حق دارد هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند و یا به کشور خود بازگردد.
ماده هیجدهم:	۱- هرکس حق دارد در برابر تعقیب، شکنجه و آزار پناهگاهی جستجو کند و در کشورهای دیگر پناه

- اختیار نماید.
- ۲- در موردی که تعقیب واقعاً مبتنی بر جرم عمومی و غیرسیاسی یا رفتارهای مخالف با اصول و مقاصد ملل متحد باشد، نمیتوان ازین حق استفاده نمود.
- ماده پانزدهم:
- ۱- هرکس حق دارد که دارای تابعیت باشد.
- ۲- هیچکسی را نمیتوان خود سرانه از تابعیت خود و یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد.
- ماده شانزدهم:
- ۱- هر زن و مرد بانفی حق دارند بدون هیچگونه محدودیت از نظر نژاد، ملیت، تابعیت یا مذهب باهمدیگر ازدواج کنند و تشکیل خانواده دهند. در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در کلیه امور مربوط به ازدواج، دارای حقوق مساوی هستند.
- ۲- ازدواج باید با رضایت کامل و آزادانه زن و مرد واقع شود.
- ۳- خانواده رکن طبیعی و اساسی اجتماعی است و حق دارد از حمایت جامعه و دولت بهره مند شود.
- ماده هفدهم:
- ۱- هر شخص منفرداً یا به طور اجتماعی حق مالکیت دارد.
- ۲- هیچکس را نمیتوان از حق مالکیت محروم نمود.
- ماده هجدهم:
- هرکس حق دارد که از آزادی فکر، وجدان و مذهب بهره مند شود؛ این حق متضمن آزادی تغییر مذهب یا عقیده و همچنین متضمن آزادی اظهار عقیده و ایمان است و نیز شامل تعلیمات مذهبی و اجرای مراسم دینی میباشد.
- هرکس میتواند ازین حقوق تنها یا همگانی با دیگران، به طور خصوصی یا عمومی برخوردار باشد.
- ماده نوزدهم:
- هرکس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که از داشتن عقاید خود بیم واضطراری نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن به تمام وسایل ممکن و بدون ملاحظاتی مرزی آزاد باشد.
- ماده بیستم:
- ۱- هرکس حق دارد آزادانه مجامع و جمعیت های مسالمت آمیز تشکیل دهد.
- ۲- هیچکس را نمیتوان مجبور به شرکت در اجتماع کرد.
- ماده بیست و یکم:
- ۱- هرکس حق دارد که در اداره امور عمومی کشور خود، خواه مستقیماً و یا خواه به وساطت نماینده گانی که آزادانه انتخاب شده باشند شرکت جوید.
- ۲- هرکس حق دارد با تساوی شرایط، به مشاغل عمومی کشور خود نایل آید.
- ۳- اساس و منشأ قدرت حکومت، اراده مردم است، این اراده باید به وسیله انتخاباتی ابراز گردد که از روی صداقت و به طور ادواری صورت پذیرد. انتخابات باید عمومی و برابری مساوات باشد و برای پنهانی یا طریقۀ همانند آن انجام گیرد که آزادی رای را تأمین نماید.
- ماده بیست و دوم:
- هرکس به عنوان عضو اجتماع حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به وسیله مساعی ملی و همکاری بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را که لازمه مقام و نمود آزادانه شخصیت او است با رعایت تشکیلات و منابع هرکشوری دست آورد.
- ماده بیست و سوم:
- ۱- هرکس حق دارد کار کند، کارخود را آزادانه انتخاب نماید، شرایط منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در برابر بیکاری مورد حمایت قرار گیرد.
- ۲- همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی در مقابل کارمساوی، اجرت مساوی دریافت دارند.
- ۳- هرکس که کار میکند مستحق مزد منصفانه و رضایت بخشی میشود که زندگی او و خانواده اش را موافق شئون انسانی تأمین کند و آن را در صورت لزوم با هر نوع وسایل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید.
- ۴- هرکس حق دارد که برای دفاع از منافع خود

- ماده بیست و هفتم:
- ۱- هرکس حق دارد آزادانه در زندگی فرهنگی اجتماع شرکت کند، از فنون و هنرها بهره مند گسرد و در پیشرفت علمی و فواید آن سهیم باشد.
- ۲- هرکس حق دارد از حسابات منافع معنوی و مادی آثار علمی، فرهنگی یا هنری برخوردار شود.
- ماده بیست و هشتم:
- هرکس حق دارد برقراری نظمی را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین المللی حقوق و آزادیهای را که درین اعلامیه ذکر گردیده است تأمین کند و آنها را به مورد عمل گذارد.
- ماده بیست و نهم:
- ۱- هرکس در مقابل آن جامعه بی وظیفه دارد که رشد آزاد و کامل شخصیت او را میسر سازد.
- ۲- هرکس در اجرای حقوق و استفاده از آزادیهای خود فقط تابع محدودیت هایی است که به وسیله قانون منحصرأ به منظور تأمین شناسایی و مراعات حقوق و آزادیهای دیگران برای رعایت مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی در شرایط یک جامعه دموکراتیک وضع گردیده است.
- ۳- این حقوق و آزادیها در هیچ موردی نمیتواند برخلاف مقاصد و اصول ملل متحد اجرا گردد.
- ماده سی ام:
- هیچیک از مقررات اعلامیه حاضر نباید طوری تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی با قدری باشد که به موجب آن بتواند هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه را از بین ببرد و یا در آن راه فعالیت بنماید.
-
- یادگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه ها نیز شرکت کند.
- ماده بیست و چهارم:
- هرکس حق استراحت، فراغت و تفریح دارد و به خصوص به محدودیت معقول ساعات کار و رخصت های آذواری مستحق اخذ حقوق است.
- ماده بیست و پنجم:
- ۱- هرکس حق دارد که سطح زندگانی، سلامتی و رفاه خود و خانواده اش را از حیث خوراک و مسکن و مراقبت های طبی و خدمات لازم اجتماعی تأمین کند و همچنین حق دارد که در مواقع بیکاری، بیماری نقص اعضا، بیوه شدن، پیری یا در تمام موارد دیگری که به عائل خارج از اراده انسان و سبب امرار معاش از دست رفته باشد، از شرایط آبرومندانه زندگی برخوردار شود.
- ۲- مادران و کودکان حق دارند از کمک و مراقبت مخصوصی بهره مند شوند. کودکان (چه به اثر ازدواج و چه بدون ازدواج به دنیا آمده باشند) حق دارند که همه از یک نوع حمایت اجتماعی برخوردار شوند.
- ماده بیست و ششم:
- ۱- هرکس حق دارد که از آموزش و پرورش بهره مند شود. آموزش و پرورش لااقل تا حدودی که مربوط به تعلیمات ابتدایی و اساسی است، باید مجانی باشد. آموزش ابتدایی اجباری است. آموزش حرفه ای باید عمومیت پیدا کند و آموزش عالی باید در شرایط تساوی کامل به روی همه باز باشد، تا همه بتابه استعداد خود بتوانند از آن بهره مند گردند.
- ۲- آموزش و پرورش باید طوری هدایت شود که شخصیت انسانی هرکس را به حد کمال رشد آن برساند و احترام حقوق و آزادیهای بشر را تقویت کند و آموزش و پرورش باید حسن تفاهم، گذشت و احترام عقاید مخالف و دوستی بین تمام ملل و جمعیت های نژادی یا مذهبی و همچنین گسترش فعالیت های ملل متحد را در راه حفظ صلح تسهیل نماید.
- ۳- پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود نسبت به دیگران اولویت دارند.